

تاثیر صنعت حمل و نقل بر روی امنیت و توسعه مناطق مرزی شرق کشور

ابراهیم میرزایی*، الهام بیدگل،

۱- گروه عمران واحد قاینات، دانشگاه آزاد اسلامی، قائنات، ایران،

Email : ebrahim_mirzaei@yahoo.com

۲- دانشجو مقطع کارشناسی مهندسی عمران، دانشگاه بزرگمهر قائنات

Email : elhambidgol@gmail.com

چکیده

امنیت و امنیت ملی، مهمترین رکن بقاء و حیات کشورها و ملت‌ها بشمار می‌روند و بیشترین دغدغه و دل‌مشغولی دولت‌ها نیز تأمین امنیت برای ملت‌های خود است. بدون وجود امنیت (حتی امنیت نسبی) نمی‌توان به رفاه عمومی و رشد و توسعه کشورها و ملت‌ها اندیشید. از همین منظر است که دولت‌ها بودجه‌های کلانی را به امر تأمین امنیت و ثبات ملی خود اختصاص می‌دهند که بخش اعظم آن در قالب بودجه‌های دفاعی و نظامی نمود پیدا می‌کند. در مقابل، علل، عوامل و زمینه‌هایی وجود دارند که امنیت ملی کشورها را دچار خدشه کرد و آن را مورد حمله مستقیم و غیر مستقیم قرار می‌دهند. اهمیت راه‌ها و طرق ارتباطی در زندگی جمعی بشر امری بدیهی است و رشد و تعالی تمدن بشری با جاده‌ها ارتباط مستقیم داشته است. اهمیت راه‌ها تا بدان حد است که سطح فرهنگی هر منطقه و میزان توسعه‌ی آن را می‌توان با توجه به دوری یا نزدیکی آن به جاده‌ها تعیین کرد. جاده‌ها تنها مسیر آمد و شد مردم عادی، قوای نظامی و یا بستری که فعالیت‌های تجاری بر روی آن‌ها انجام گیرد، نبوده‌اند؛ بلکه به عنوان مهم‌ترین وسیله‌ی ارتباط جمعی، زمینه‌های انتقال دستاوردهای فکری و فرهنگی انسان‌ها به یکدیگر را فراهم می‌کرده‌اند. زندگی جمعی انسان‌ها حاصل کنش و تعاملات جمعی است و انتقال تجارب و مهارت‌های مردم هر منطقه به دیگران زمینه‌ساز پیدایش فرهنگ‌ها و تمدن‌ها بوده است. این مناسبات میان انسان‌ها به وجود نمی‌آید مگر این که وسیله‌ی ارتباطی که همانا جاده‌ها بودند، به وجود آمده باشد. از این روی از قدیم‌الایام جاده‌ها را که بنا به انگیزه‌های مختلف ارتباطی به وجود آمده‌اند، در زندگی انسان‌ها بسیار با اهمیت است. به خصوص پس از این که زندگی اجتماعی انسان در هر منطقه شکل مشخص‌تری به خود گرفت و حکومت‌ها نقش برجسته‌ای ایفا می‌کردند و زندگی انسانی قانونمند شد، ایجاد راه‌ها و حفاظت و تأمین امنیت در آن‌ها نیز ساز و کار مشخص‌تری به خود گرفت است. یکی از مهمترین عوامل مهم تاثیر گذار بر امنیت مناطق مرزی، توسعه آن منطقه است که رابطه‌ای مستقیمی با توسعه اقتصادی و صنعت حمل و نقل جاده‌ای دارد. در این مقاله به بررسی جایگاه سیستم حمل و نقل بر توسعه امنیت مناطق مرزی شرق و جنوب شرق کشور پرداخته شده است.

واژه‌های کلیدی: امنیت ملی، توسعه حمل و نقل، تأمین امنیت، توسعه اقتصادی

۱- مقدمه

مناطق مرزی در هر کشوری دارای ویژگی‌های خاصی بوده و به طور اساسی با مناطق داخلی کشور تفاوت‌هایی دارند. یکی از مهمترین چالش‌هایی که در مناطق مرزی پیش روی مسئولان امور قرار دارد مسئله امنیت مناطق مرزی است. مسئله حفظ و گسترش امنیت مناطق مرزی، به ویژه در کشورهایی که دارای مرزهای مشترک طولانی با همسایگان خود هستند همواره مورد توجه و حساسیت مسئولان امور بوده است و بدین منظور راهکارهای گوناگونی اندیشیده شده است. در برخی کشورها برای حفظ و گسترش امنیت مناطق مرزی به راهکارهای نظامی گرایانه روی آورده و سعی نموده‌اند که امنیت مرزها را از طریق تقویت نیروهای نظامی مستقر در مرزها و کنترل‌های شدید امنیتی برقرار نمایند. اما این راهکارها به علل گوناگون چندان کارآمد نبوده و به نتایج مثبتی منجر نشده‌اند. بنابراین در دهه‌های اخیر راهکارهای دیگری بدین منظور مطرح شده‌اند. راهکارهایی که نه بر نیروی نظامی، که بر نیروهای اجتماعی و اقتصادی تکیه دارند. ایجاد و گسترش سطح توسعه اقتصادی - اجتماعی در مناطق مرزی یکی از این راهکارهای نوین است. دیدگاه‌های نوین در زمینه حفظ و گسترش امنیت مرزها